

vládního nařízení ze dne 19. července 1923, čís. 160 sb. z. a n. Výtka neúplnosti soudcovského výroku podle čís. 5 Šu 281 tr. ř. s hlediska objektivní skutkové podstaty jest proto plně oprávněna.

Než uplatňovaný důvod zmatečnosti podle čís. 5 Šu 281 tr. ř. jest dán i ve směru subjektivní skutkové podstaty přečinu. Stížnost právem vytýká, že v rozsudku není zejména obsaženo a odůvodněno zjištění, zda obžalovaný byl si subjektivně vědom toho, že nájemné, jež za byty požadoval (poskytnouti si dával), jest zřejmě přemrštěné. Neobírá se soud vůbec subjektivní stránkou případu, ačkoli to bylo jeho zákonnou povinností, poněvadž nezbytným předpokladem opodstatněnosti odsuzujícího výroku jest též nepochybné zjištění subjektivního zavinění pachatelova. Zavinění to záleží u přečinu podle Šu 8 zák. o lichvě v úmyslném požadování takového nájemného, o kterém požadující jest si vědom, že jest zřejmě přemrštěné a to za využití mimořádných poměrů válkou vyvolaných. V tomto případě měl nalézací soud této povinností tím spíše dostáti, ježto k tomu nabádaly zvláštní okolnosti, zejména ta, že šlo o dům, ve kterém až do 1. ledna 1924 byla výhradně provozována živnost kavárenská a restaurační a který v této době byl teprve po prvé pronajímán k účelům obytným. Výtky tyto jsou takového rázu, že se nelze obejít bez nařízení opětného přelíčení. I bylo proto zmateční stížnosti vyhověti, rozsudek zrušiti, a věc vrátiti soudu první stolice, by ji znova projednal a rozhodl.

Čís. 1911.

Pojem »vydávání ve veřejný posměch« ve smyslu Šu 491 tr. zák. předpokládá vytýkání nebo naznačení takových tělesných nebo duševních vad, jež mohou někoho snížit ve veřejném mínění.

Nevyžaduje se, by čin byl spáchán na veřejném místě; stačí před více lidmi.

I dítě může býti předmětem urážky na cti.

V subjektivním směru netřeba, by pachatel jednal v úmyslu urazit; stačí vědomí, že se dotýká cti jiného.

Souběh zločinu veřejného násilí podle Šu 93 tr. zák. a přestupku Šu 491 tr. zák.

(Rozh. ze dne 2. března 1925, Zm II 605/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost soukromého obžalobce Rudolfa H-a do rozsudku zemského soudu v Opavě ze dne 7. listopadu 1924, pokud jím byla obžalovaná Emilie S-ová podle Šu 259 čís. 3 tr. ř. sproštěna ze soukromé obžaloby pro přestupek proti bezpečnosti cti podle Šu 491 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá rozsudek nalézacího soudu jen potud, pokud obžalovaná byla sproštěna ze soukromé obžaloby pro přestupek podle Šu 491 tr. zák. a tvrdí, že tento sprošťující výrok je zmatečným

podle čís. 9 a) §u 281 tr. ř., jelikož soudi neprávem dospěl k úsudku, že ve zjištěných okolnostech, totiž v tom, »že obžalovaná nechala nezl. Olgu H-ovou klečeti v kuchyni uvázanou, zatím co tam chodila čeládka a nadučitel«, nelze shledati »vydávání ve veřejný posměch«. Především budiž podotknuto, že již veřejný obžalobce pojmul do obžaloby pro zločin podle §u 93 tr. zák. okolnost, že obžalovaná přivázala nezl. Olgu H-ovou řemenem ke kroužku u kamen, že se tedy obžaloba o tuto okolnost opírá — a že obžalovaná byla dle obsahu rozsudku skutečně uznána vinnou zločinem podle §u 93 tr. zák., protože »nezl. Olgu H-ovou odvedla do svého domu a tam ji uvázala řemenem u kamen«. Byla-li však obžalovaná pro tento čin (uvázání u kamen) s hlediska zločinu podle §u 93 tr. zák. již odsouzena, je soukromá obžaloba v tomto směru ve skutečnosti bezpředmětnou a nalézací soud neměl ohledně této okolnosti vynésti ještě sprostující výrok, nýbrž v důvodech rozsudku uvésti, že okolnost »uvázání« nelze ještě zvlášť podřaditi pod ustanovení §u 491 tr. zák. Pokud by proti tomu bylo namítáno, že tu jde o souběh zločinu podle §u 93 tr. zák. s přestupkem podle §u 491 tr. zák., stačí poukázati na to, že, zachycuje-li výrok o vině ve smyslu §u 93 tr. zák. »uvázání« ve všech svých směrech a naplňuje-li tento čin obžalované skutkovou podstatu §u 93 tr. zák., jde o porušení téhož právního statku, jež je výrokem tím již vyčerpáno a nemůže proto naplniti mimo to ještě skutkovou podstatu přestupku §u 491 tr. zák. V tomto ohledu jde proto jen o formální sprostující výrok, nikoliv o hmotné sprostění z obžaloby, a jelikož podle toho soukromý obžalobce nebyl ve svém právu zkrácen, není v tomto ohledu vůbec ke stížnosti legitimován.

Zbývá zabývati se tím, že soukromá obžaloba spatřuje »vydávání ve veřejný posměch« ještě v tom, že obžalovaná nechala nezl. Olgu H-ovou klečeti v kuchyni, v době, co tam chodila čeládka a nadučitel. Tu sluší uvésti toto: Rozsudek v důvodech výslovně zjišťuje, že se tak skutečně stalo. I tuto okolnost (nechatí klečeti) veřejná obžaloba zachytila do podstaty zločinu podle §u 93 tr. zák., neboť shledala v bolestech, způsobených klečením, »jiné zlo« ve smyslu §u 94 tr. zák., jež nezl. Olga H-ová utrpěla kromě omezování její osobní svobody. V této příčině omezil se nalézací soud ovšem jen na úsudek, že se mohlo jednati pouze o bolesti nepatrné, přechodné, jichž se H-ová mohla snadno zbaviti povstáním a že důsledkem toho nebylo tu zvláštního »jiného zla« ve smyslu §u 94 tr. zák. Jinak však praví rozsudek v sprostujícím výroku jen tolik, že se obžalovaná sprostuje z obžaloby pro přestupek §u 491, jehož se prý dopustila tím, že uvázala Olgu H-ovou řemenem k peci, kdežto v důvodech rozsudek jen uvádí, že třebaže obžalovaná nechala Olgu H-ovou v kuchyni klečeti, nemůže býti řeči o přestupku §u 491 tr. zák., jelikož se tato událost odehrála v soukromé místnosti, aniž by byl zaujal vůbec stanovisko k otázce, zda-li okolnost, soudem zjištěná, může za konkrétních okolností naplniti podstatu vydávání ve veřejný posměch podle §u 491 tr. zák. Právem namítá stížnost s hlediska důvodu zmatečnosti podle čís. 9 a) §u 291 tr. ř., že právní názor soudu o nedostatku »veřejnosti« ve smyslu §u 491 tr. zák. jest nesprávným. Vydávání ve veřejný posměch ve smyslu §u 491 tr. zák. nevyžaduje, by čin byl spáchán na veřejném místě. Marginální rubrika tohoto zákonného ustanovení zní ovšem »jiná veřejná hanění«, než doslov

Šu 491 tr. zák. doličuje podrobně, jakým způsobem tato veřejná hanění mohou být způsobena, totiž veřejně nebo před lidmi, v dílech tiskových, rozšiřovaných hanlivých spisech atd., z čehož je zřejmo, že zákon nepředpokládá bezpodmínečně, že hanění bylo spácháno na veřejném místě, nýbrž že těž stačí, stalo-li se před více lidmi, takže zákon, maje očividně na mysli, že hanění před více lidmi později se pravidelně rozšiřuje, takové hanění stavi na roveň hanění pronesenému na veřejném místě.

Přes to však nelze zmateční stížnosti přiznati úspěch. Lze sice připustiti, že i dítě může býti předmětem urážky na cti; jakmile začíná choditi do školy, nabývá vědomostí o svých povinnostech a stává se takto osobou, pociťující význam urážky. Taktéž netřeba, by pachatel jednal přímo v úmyslu, by jiného na cti urazil; stačí, je-li si vědom, že se dotýká cti jiných osob. Než »vydávání v posměch« ve smyslu Šu 491 tr. zák. vždy předpokládá vytýkání nebo naznačení takových tělesných nebo duševních vad, jež mohou někoho snížit ve veřejném mínění, a činnost pachatelovu, k tomu směřující. Těchto předpokladů tu není. Rozsudek výslovně zjišťuje, že obžalovaná chtěla svým jednáním nezl. Olgu H-ovou potrestati, nikoliv nějak ve veřejném mínění snížit, a že proto učinila o poklesku Olgy H-ové oznámení nadučiteli, stěžujíc si na H-ovou, což zahrnuje v sobě závěr i v ten rozum, že bylo u obžalované naprosto vyloučeno vědomí, že se svým jednáním dotýká cti H-ové. Jinak již povaha závadného činu tomu násvědčuje, že za daných konkrétních okolností neobsahuje vlastně žádného ostnu proti osobě H-ové ve smyslu Šu 491 tr. zák. Vzhledem k tomu není tu proto ani po objektivní, ani po subjektivní stránce přestupku Šu 491 tr. zák. Ostatně dle celého obsahu rozsudkových důvodů nemůže býti pochybnosti o tom, že nalézací soud shledal i v příkazu obžalované, by klečela, bezprávné omezování osobní svobody Olgy H-ové, neboť nalézací soud bere v úvodu důvodů i tuto okolnost za prokázanou a praví dále, že obžalovaná jednala (tedy ve všem, co vůči nezl. Olze H-ové podnikla) v úmyslu, by jí na osobní svobodě omezila, jenž opomenul v rozsudkovém výroku výslovně uvést, že omezení svobody nezl. Olgy H-ové stalo se i tím, že musela klečeti. Je tedy vlastně i tato závadná činnost obžalované odsuzujícím výrokem pro zločin podle Šu 93 tr. zák. vyčerpána.

Čís. 1912.

Není zmatkem čís. 1 Šu 281 tr. ř., konalo-li se hlavní přeličení před samosoudcem, ač byl podán odpor ve smyslu Šu 6 zákona ze dne 22. prosince 1921, čís. 471 sb. z. a n., nezachoval-i se obžalovaný podle posl. věty Šu 281 čís. 1 tr. ř.

(Rozh. ze dne 3. března 1925, Zm I 98/25.)

Nejvyšší soud jako zrušovací soud zavrhl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v Mostě ze dne 4. prosince 1924, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem Šu 3 zákona ze dne 25. května 1883,